

Maakuntakorkeakoulu / Tornionlaakson osaamisstrategia

1. Maakuntakorkeakoulun tavoitteet

Lapin maakuntakorkeakoulu on Kemi-Tornion ja Rovaniemen ammattikorkeakoulun, Lapin yliopiston ja Lapin kesäyliopiston sekä Lapin seutukuntien toimijoiden yhteistyöverkosto, joka tähtää maakunnan tasapainoiseen kehittämiseen. Toiminnan johtoajatuksia ovat seutukuntalähtöisyys ja yhteistyö.

Toiminnan tavoitteena on seutukunnallisen kehittämistyön tukeminen, koulutuksen saatavuuden parantaminen sekä koulutusorganisaatioiden yhteistyön lisääminen.

Toiminta konkretisoituu seutukuntakohtaisesti räätälöityjen, yhteisten koulutus-, tutkimus- ja kehittämishankkeiden kautta.

2. Seutukunnan tulevaisuuden näkymät

2.1 Kehityskulkuja/ennusteita

- väestön vanhenee ja vähenee
- pienyritystoiminta entistä selkeämpi seutukunnan veturi
  - o hirsirakentaminen, sahaus
  - o puusepänteollisuus / koristeveisto
  - o palvelu (kauppa, kuljetus...)
- matkailualalla kasvunäkymiä
  - o ikääntyvälle väestölle suunnatuilla matkailu-, hyvinvointi ja terveystalveilla kysyntää
  - o luonto- ja kulttuuriympäristössä hyödyntämätöntä potentiaalia
- työvoimapulasta kärsivät alueet
  - o hyvinvointi- ja terveystalvet
  - o rakennustuoteteollisuus
  - o logistiikka-ala
- ”logistisen risteuksen” merkitys kasvaa
- korvaavia työpaikkoja rakennusteollisuus
- haasteet yhteisiä valtakunnanrajan molemmiin puolin
  - o kilpailu ammattitaitoisesta työvoimasta (mm. sosiaali- ja terveystalve)

Alkutuotanto (maa ja metsätalous)

- tilat vähentyneet määrällisesti, mutta tilakoot kasvaneet

Tuotannollinen toiminta

- rakennus- ja logistiikan alalla työvoimapulaa
- lähialueilla käynnistyvät rakennushankkeet

Palvelut (julkinen, yksityinen)

- matkailun odotetaan tulevaisuudessa olevan kehittyvä toimiala
- kauppoja on enemmän matkailun ansiosta

2.2 Strategiset valinnat

- metsä- ja puutoimialan kehittäminen (metsänhoito, puusepänteollisuus, rakentaminen, verkostoituminen)
- kuljetusyritystoiminnan vahvistaminen ja tieverkoston ylläpitäminen
- kestävään kehitykseen perustuvan maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten takaaminen
- matkailualan kehittymisen tukeminen (Tornionjoki, raja, napapiiri, luonto & järvet, vahva kulttuuritoiminta, liikunta, tapahtumat)
- elintarvikkeiden jatkojalostuksen tukeminen
- hyvinvointipalveluiden kehittäminen
- koulutusmahdollisuuksien lisääminen
- yhteistyön tiivistäminen Ruotsin lähialueiden ja muiden seutukuntien kanssa

3. Seutukunnan korkea-asteen koulutustarjonta ja yhteistyö

3.1 Nykytila

- tutkinnon suorittaneiden osuus maakunnan alhaisin
- avoimia yliopisto-opintoja kansalaisopistojen ja Ylitornion kr. opiston tarjonnassa
- yritysکوhtainen kehittämissyhteistyö (opinnäytteet, hautomotoiminta)
- insinööri AMK-, sosionomi AMK-, sairaanhoitaja AMK- ja matkailun kandidaatti tutkinnot
- toimintayhteydet korkeakoulujen kanssa olemassa

3.2 Tavoitetila

- tutkintoon johtavaa koulutusta seutukunnassa
  - o tutkintotavoitteet matkailu- ja terveys/hyvinvointialoilla
  - o avoimen opetuksen (yo + amk) hyödyntäminen tutkintotavoitteisen opiskelun valmistelussa ja yritysten koulutuksessa
- puu- ja rakennusaloja tukevaa aikuiskoulutusta ja kehittämissyhteistyötä
- koulutus- ja kehittämistarpeita ennakoiva yhteistyö Tornionlaakson kehitys oy:n, sekä muiden alueen toimijoiden kanssa
- vahva sosiaali- ja terveysalan sekä kasvatusta ja opetusalan täydennys- ja pätevöittämisskoulutus
- opiskeluvalmiuksia tukevaa koulutusta
- koulutus järjestetään tiiviissä yhteistyössä kansalaisopistojen ja alueen muiden koulutusorganisaatioiden kanssa
  - o etä- ja verkko-opiskelun tuen järjestäminen
  - o koulutustarjontaa hyödynnetään II asteen toiminnassa

4. Strategioita tukevat koulutus- ja kehittämistoimenpiteet (korkeakoulutaso)

Avoin AMK- ja yliopisto-opetus

- matkailu-toimialaa palvelevat sekä matkailualan tutkinto-opintoihin valmistavat kurssit ja opintokokonaisuudet

- liiketalousosaaminen, yrittäjyys, kielet
- sosiaali- ja terveysalan opinnot
- tutkintoon johtavan koulutuksen tarjonta avoimena

Tutkintoon johtava koulutus

- tekniikan alan tutkintokoulutukset
- matkailun tutkintokoulutus
- sosiaali- ja terveysalan pätevyyskoulutus

Täydennyskoulutus

- opettajien täydennyskoulutus
- sosiaali- ja terveysalan opinnot
- yrittäjyysopinnot

Tutkimus-, asiantuntija- ja innovaatiotoiminta

- matkailun ohjelmapalveluiden tuotteistaminen
- puusepänteollisuuden tuotekehitysyhteistyö
- harjoittelun, projekti- ja seminaaritöiden sekä opinnäytetöiden hyödyntäminen
o yritysten koulutustarpeiden kartoitus
o yritysten tuotekehitys
- seutukunnan kehittämistä tukevat ennakointi- ja arviointitutkimukset

(Etä)opiskelun tukeminen

- opintomaksusubventio (avoimet opinnot)
- verkko-oppimisympäristöjen varmistaminen
- opiskelussa tarvittavien tietopalveluiden varmistaminen
- tutor toiminnan kehittäminen vapaan sivistystyön oppilaitoksissa

Yhteistyö II asteen ja vapaan sivistystyön kanssa

- säännölliset kokoontumiset ja yhteistyösuunnitelmat
- seutukunnan kehittämistavoitteita / avainaloja palvelevia opintoja II asteen opetussuunnitelmiin
- etäopiskelun ja paikallisryhmien tuen varmistaminen (tutor-toiminta, tieto- ja opiskeluinfrastruktuuri)

Lisäksi Tornionlaaksoon suunnataan Maakuntakorkeakoulun maakunnallisiin hankkeisiin sisältyvää koulutus- ja kehittämistoimintaa.

5. Toimeenpanosuunnitelma

Maakuntakorkeakoulun toiminnan painopisteet Tornionlaaksossa 2007-2010:

- metsä- ja puualan sekä matkailun kehittämistä tukeva koulutustarjonta, tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä oppilaitosyhteistyö
- sosiaali- ja terveysalan sekä kasvatus- ja opetusalan osaavan työvoiman varmistaminen
- etäopetuksen/-opiskelun edellytysten ja yhteistyön kehittäminen
- yrittäjyysyhteys maakuntakorkeakouluun

Avoin AMK- ja yliopisto-opetus

Avoimen AMK- ja yliopisto-opintotarjontaan sisällytetään seuraavat opinnot:

- tekniikan alan AMK-tutkintoa johtavat opinnot (puuinsinööri AMK)
- matkailualan alempaan yliopistotutkintoon myöhemmin sisältyvät kurssit ja opintokokonaisuudet
- sosiaali- ja terveysalan opinnot (kielet, asiakaspalvelu)
- opiskelua tukevien koulutusten järjestäminen

Tutkintoon johtava koulutus

Tutkintoon johtavan koulutuksen järjestämiseksi ryhdytään seuraaviin toimiin:

- matkailun alempaan yliopistotutkintoon johtavan koulutuksen loppuun saattaminen
- puualan tutkintoon johtavan koulutuksen loppuun saattaminen
- sairaanhoitajakoulutus
- sosionomikoulutus

Yhteistyöelin käsittelee kokouksien yhteydessä tutkintoihin johtavia koulutusasioita, jotka tukevat koulutuksen tarjoajien suunnittelutyötä. Yhteistyöelin vastaa mm. koulutuksen paikallisten järjestelyiden ja vastuiden suunnittelusta.

Täydennyskoulutus

Seutukuntaa palvelevana täydennyskoulutusta järjestetään mm. seuraavilla aloilla:

- opettajien täydennyskoulutus
- sosiaali- ja terveysalan opinnot
- yrittäjyysopinnot

Täydennyskoulutuksen yksilöidyt tarpeet selvitetään, toimenpiteet valmistellaan ja toimintaehdotukset saatetaan korkeakouluosapuolille yhteistyöelimen organisoimana.

Tutkimus-, asiantuntija- ja innovaatiotoiminta

Korkeakoulujen tutkimus- ja tuotekehitysosaamista kanavoidaan seuraaville aloille / seuraavassa muodossa:

- matkailun ohjelmalveluiden tuotteistaminen
- puusepänteollisuuden tuotekehitysyhteistyö
- harjoittelun, projekti- ja seminaaritöiden sekä opinnäytetöiden hyödyntäminen
- o yritysten koulutustarpeiden kartoitus
- o yritysten tuotekehitys
- seutukunnan kehittämistä tukevat ennakointi- ja arviointitutkimukset

Tutkimus-, asiantuntija- ja innovaatiotoiminnan yksilöidyt tarpeet selvitetään ja toiminta valmistellaan Tornionlaakson kehitys oy:n toimesta. Yhteistyöelin käsittelee toimintaehdotukset ja saattaa ne korkeakouluosapuolille. Maakuntakorkeakoulun toiminnan edellyttämien elinkeinoelämään liittyvien erillisprojektien valmistelusta ja hallinnoinnista vastaa Tornionlaakson Kehitys Oy.

(Etä)opiskelun tukeminen

Seutukunnassa tapahtuvaa opiskelua tuetaan seuraavilla toimenpiteillä:

- avoimen opintojen tarjoaminen
- etätenttimismahdollisuuksien kehittäminen
- videoneuvotteluyhteyksien varmentaminen
- etäopiskelun mahdollisuuksien ja tietoisuuden lisääminen
- tutor toiminnan kehittäminen

Etäopiskelun tukitoiminnan ja oppilaitosten yhteistyön kehittämisestä vastaavat seutukunnan oppilaitokset ja kirjastot yhdessä yhteistyöelimen kanssa.

Maakuntakorkeakoulun toiminnan päävastuullisena alueellisena järjestäjänä toimivat kuntien kansalaisopistot.

6. Toiminta, seuranta ja arviointi

Toimintaa koordinoi yhteistyöelin, johon kuuluvat sivistystoimen osastopäällikkö/kansalaisopiston rehtori, maakuntakorkeakoulun johtaja, kuntien edustus, Tornionlaakson Kehitys Oy:n edustus ja Tornionlaakson työvoimatoimiston johtaja sekä korkeakoulujen edustajat.

Maakuntakorkeakoulun toiminnan päävastuullisena alueellisena järjestäjänä toimivat kuntien kansalaisopistot.

Toiminnan ja tiedonkulun varmistamiseksi seutukunta nimeää Maakuntakorkeakoulun Tornionlaakson yhteyshenkilön.

Maakuntakorkeakoulun Tornionlaakson yhteistyöelin päättää maakuntakorkeakoulutoiminnan arvioinneista ja niissä käytettävistä menetelmistä.